

ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА

НОРМАТИВНА УРЕДБА

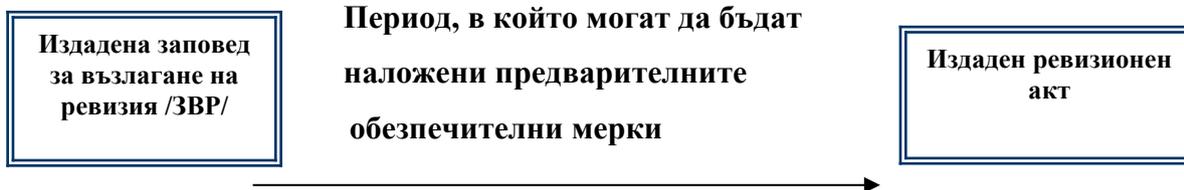
чл. 121, чл.121а, чл. 195, ал. 5 и чл. 197 от ДОПК

I. ХАРАКТЕРИСТИКА

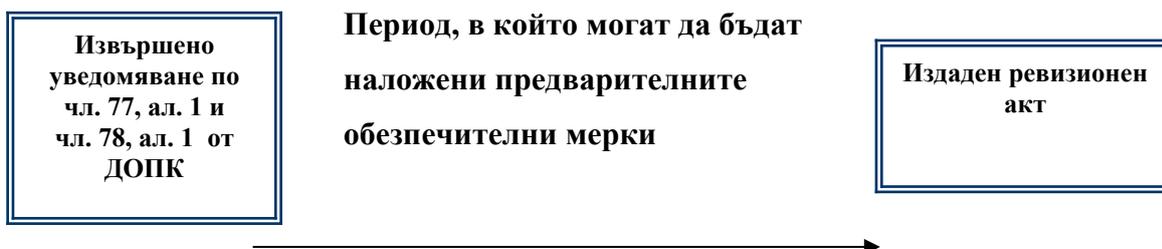
Като правило обезпечителни мерки се налагат върху вече установени и изискуеми публични вземания. Изключение от това правило се въвежда с нормата на чл. 121 ДОПК, допускаща налагане на обезпечения върху вземания, които нямат характер на установени и изискуеми. Това са така наречените предварителни обезпечителни мерки.

II. КОГА МОГАТ ДА СЕ НАЛАГАТ ПРЕДВАРИТЕЛНИ ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ

1. В хода на образувано ревизионно производство

2. В случаите на уведомяване на НАП относно намерение да извършат прекратяване, прехвърляне, преобразуване или заличаване на предприятие по реда на ТЗ или за подаване на искане за откриване на производство по несъстоятелност

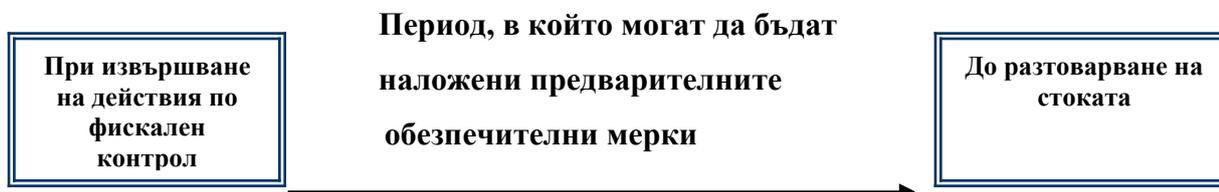

В случаите, при които обезпечителните мерки във връзка с намерение на лицето за заличаване, прекратяване, прехвърляне или преобразуване, както и при искане за

ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА

откриване на производство по несъстоятелност се налагат по данни от данъчно-осигурителната му сметка, същите нямат характер на предварителни, когато задължението е по подадена от него декларация и е с настъпил падеж.

3. При извършване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск

Действието на наложените предварителни обезпечителни мерки е 6 месеца. В рамките на този срок действието може да бъде продължено с обезпечителни мерки от същия вид върху същото имущество, наложени по реда на чл. 121 или 195.

За целите на извършването на предварително обезпечаване при осъществяване на фискален контрол чрез отправяне на искане до публичен изпълнител за налагане на предварителни обезпечителни мерки виж точка X от настоящия фиш.

III. КОЙ НАЛАГА ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ

В производството по налагане на предварителни обезпечителни мерки взимат участие както органите по приходите, извършващи ревизията, така и публичните изпълнители.

1. Правомощия на органите по приходите

Съгласно чл. 121, ал. 1, изр. 1 органът по приходите прави мотивирано искане за налагане на предварителни обезпечителни мерки.

Мотивирано искане могат да направят:

- органите, определени да извършат ревизията от момента на издаване на заповедта за възлагане на ревизията до издаване на ревизионния доклад;

ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА

- компетентният орган да издаде ревизионния акт, от издаването на заповедта за определяне на компетентен орган до връчването на ревизионния акт.

2. Правомощия на публичния изпълнител

Публичният изпълнител издава постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки.

Постановлението се издава в писмена форма и съдържа:

- името и длъжността на органа, който го издава;
- наименованието на акта, номера и датата на издаването му;
- фактическите и правните основания за издаването му – посочва се ревизионното производство, по повод на което се издава постановлението;
- наименованието, идентификационния номер, адреса за кореспонденция и постоянния адрес, съответно седалището и адреса на управление на длъжника;
- размера на предполагаемите задължения, които ще бъдат установени в хода на ревизията, посочени в мотивираното искане;
- вида на обезпечителната мярка и имуществото, върху което се налага;
- забрана за разпореждане с имуществото, върху което е наложена обезпечителната мярка;
- пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва постановлението;
- датата на издаване и подписа на органа, който го е издал, с означение на

длъжността му.

IV. ПРЕДПОСТАВКИ И ИЗИСКВАНИЯ ЗА НАЛАГАНЕ НА ПРЕДВАРИТЕЛНИ ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ

Предварително обезпечение се налага да бъде извършено, когато наличните данни може да се направи обоснован извод, че лицето дължи данъци или задължителни осигурителни вноски, събирането на които ще бъде невъзможно или значително ще се затрудни, ако не бъде извършено предварително обезпечение.

ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА

ВНИМАНИЕ! Изключение от това правило се съдържа в чл. 124, ал. 4 от ДОПК, съгласно която разпоредба могат да се предприемат предварителни обезпечителни мерки, ако е налице основание за преминаване към особения ред за установяване на данъчната основа по чл. 122, ал. 1 от ДОПК (вж. фиш II.V.5. „Ревизия при особени случаи по чл. 122 от ДОПК”), както и за установяване на задължителни осигурителни вноски по чл. 124а от ДОПК без да се изисква обосноваван извод, че лицето дължи данъци или осигурителни вноски, събирането на които ще бъде невъзможно или значително ще се затрудни, ако не бъде извършено предварително обезпечение

Предварителното обезпечаване се извършва с цел предотвратяване на разпоредителни сделки с имуществото на ревизираното лице и обезпечаване изпълнението на акта, с който ще се установят задълженията на лицето.

Поради обстоятелството, че предварителните обезпечителни мерки се налагат не за обезпечаване на установени и изискуеми задължения, а за такива, които все още не са безспорно установени и за които липсва изпълнително основание, законодателно са въведени особени правила относно активите, върху които същите могат да бъдат наложени. Предварителните обезпечителни мерки се налагат върху активи, обезпечаването върху които:

- не води до сериозно възпрепятстване на дейността на лицето, или, ако това не е възможно,
- не спира извършваната от ревизираното лице дейност.

V. СРОК НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ

Предварителните обезпечителни мерки действат от момента на издаване на постановлението до момента на прекратяването им. Те се прекратяват с изтичане на 4 месеца от налагането им, ако в този срок не е издаден ревизионен акт.

Ако преди изтичане на 4 - месечния срок от налагането им има издаден ревизионен акт, действието на обезпечителните мерки се продължава с обезпечителните мерки от същия

ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА

вид и върху същото имущество, наложени в едномесечен срок от издаването на ревизионния акт.

VI. СЪДЕБЕН КОНТРОЛ ПРИ ПРОДЪЛЖАВАНЕ ДЕЙСТВИЕТО НА ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ

Когато след изтичане на 4 месеца от налагането на първата обезпечителна мярка ревизионния акт не е издаден, за да се продължи действието им следва да се направи искане за продължаването им пред административния съд по местонахождението на органа, наложил обезпечителната мярка. Искането може да бъде направено от публичния изпълнител или ревизираното лице.

Съдът проверява наличието на условията за налагането им и изпълнението на изискванията по т. IV и се произнася с определение в 14-дневен срок от постъпването на искането. Ако уважи искането, съдът определя срок за продължаване на мерките, не по-дълъг от срока за приключване на ревизионното производство. Определението не подлежи на обжалване. Когато ревизионният акт бъде издаден преди изтичането на срока, определен от съда, действието на обезпечителните мерки може да бъде продължено с обезпечителните мерки от същия вид и върху същото имущество, наложени в едномесечен срок от издаването на ревизионния акт.

VII. ИМУЩЕСТВО, ВЪРХУ КОЕТО СЕ НАЛАГАТ ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ

Съгласно чл. 121, ал. 3 от ДОПК предварителните обезпечителни мерки се налагат върху активите на ревизираното лице. Обезпеченията се извършват по балансовата стойност на активите, а когато такава няма - в следната последователност:

1. по данъчната оценка;
2. по застрахователната стойност;
3. по придобивната стойност на вещи - собственост на физически лица.

ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА

Тъй като с налагането им се цели гарантиране на събирането на задълженията, предмет на установяване в ревизионното производство, стойността на имуществото, върху което се налагат, следва да съответства на предполагаемия им размер.

VIII. ВИДОВЕ ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ

По отношение на вида на налаганата обезпечителна мярка законът не ограничава публичният изпълнител при налагането на предварителните обезпечителни мерки. Той може по негова преценка на наложи тази обезпечителна мярка, която в най-голяма степен отговаря на изискването на чл. 121, ал. 3 от ДОПК – виж по-горе IV .

ДОПК регламентира следните видове обезпечителни мерки:

- възбрана върху недвижим имот или кораб;
- запор на движими вещи и вземания на длъжника;
- запор на сметките на длъжника;
- запор на стоките в оборот на длъжника.

Може да бъдат наложени няколко вида обезпечения на обща сума до размера на предполагаемото вземане. Обезпечителни мерки не могат да се налагат върху имущества, които не подлежат на принудително изпълнение съгласно чл. 213 от ДОПК.

IX. ОБЖАЛВАНЕ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕТО ЗА НАЛАГАНЕ НА ПРЕДВАРИТЕЛНИ ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ.

Постановлението за налагане на предварителни обезпечителни мерки се обжалва по общия ред за обжалване на постановленията за налагане на обезпечителни мерки, определен в чл. 197 от ДОПК. Постановлението може да бъде обжалвано в 7-дневен срок от връчването му пред директора на компетентната ТД на НАП, който се произнася с мотивирано решение в 7-дневен срок, от получаването на жалбата.

Решението на директора може да се обжалва пред административния съд по местонахождението на ТД, чийто директор го е издал, в 7-дневен срок от връчването му на

ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА

жалбоподателя. Непроизнасянето на решаващия орган в 7-дневния срок се смята за потвърждение на постановлението, което може да се обжалва в 14-дневен срок от изтичането на срока за произнасяне.

Съдът може да отмени обезпечителната мярка в следните случаи:

- ако длъжникът представи обезпечение в пари, безусловна и неотменяема банкова гаранция или държавни ценни книжа;
- ако не са спазени изискванията за налагане на предварителни обезпечителни мерки по чл. 121, ал. 1 от ДОПК и чл. 195, ал. 5 от ДОПК.

Решението на административния съд не подлежи на обжалване.

ВАЖНО! Изпълнението на постановлението, с което се налага обезпечението, не може да бъде спряно поради обжалването му.

Х. ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ПРИ ФИСКАЛЕН КОНТРОЛ

При извършване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск (Виж Фишове II.Va.1 – II.Va.3) органът по приходите може да поиска от публичния изпълнител незабавно да наложи предварителни обезпечителни мерки върху имуществото на получателя на стоката за обезпечаване на вземанията за данъци, които биха възникнали, в размер не по-малко от 30 на сто от пазарната стойност на стоката в случаите на:

- нарушаване целостта на техническите средства за контрол;
- неспазване на забраната по чл. 13, ал. 3, т. 4 от ДОПК;
- несъответствие между посоченото в документите и установеното при проверката вид и/или количество на стоката;
- неявяване на водача на транспортното средство или на получателя/купувача на стоката на мястото на получаването/разтоварването ѝ.

ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА

Мерките по предварително обезпечаване при фискален контрол могат да се наложат и когато органът по приходите установи, че при последващо разпореждане със стоката събирането на дължимите данъци ще бъде невъзможно или значително ще се затрудни.

В случаите на налагане на предварителни обезпечителни мерки при извършване на фискален контрол на стоки с висок фискален риск органът по приходите може да предприеме и действия по чл. 40 от ДОПК за обезпечаване на доказателства със срок на действие до 72 часа без разрешение на съда, като стоката и документите за стоката се изземват. В този случай забраната за разпореждане по чл. 13, ал. 3, т. 4 от ДОПК продължава своето действие, а стоката се освобождава след представяне на обезпечение в пари или безусловна и неотменяема банкова гаранция със срок на действие, не по-малък от 6 месеца, в размер 30 на сто от пазарната стойност на стоката и след заплащане на разносните по изземването и съхранението ѝ. Ако обезпечението не се представи в срок до 72 часа от изземването, а при бързоразваляща се стока - до 24 часа, стоката се смята за изоставена в полза на държавата. Тези обстоятелства се отразяват в протокол за вида и количеството на изоставената в полза на държавата стока и в регистър "Фискален контрол".

Независимо от горното, обаче важно е да се има предвид, че предварителното обезпечаване при фискален контрол, на основание чл. 121а, ал. 3 от ДОПК, чрез предприемане на действия по обезпечаване на доказателства по реда на чл. 40 от ДОПК се извършва от органите по приходите, оправомощени да осъществяват фискален контрол. Тези действия могат да се извършват на самостоятелно основание (чл. 121а, ал. 3 от ДОПК) и са различни от предварителното обезпечаване при фискален контрол чрез налагане на предварителни обезпечителни мерки от публичен изпълнител по искане на орган по приходите, оправомощен да извършва фискален контрол, на основание чл. 121а, ал. 1 от ДОПК. При необходимост от обезпечаване единствено на задължения, които биха произлезли от реализацията на превозваните стоки, се прилага само мярката - изземване на стоките и освобождаването им срещу обезпечение, съгласно чл. 121а, ал. 3 от ДОПК. С оглед на това се гарантира плащането на евентуалните задължения по повод реализация на превозваните стоки. В тази връзка налагането на предварителни обезпечителни мерки (по чл.

ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА

121а, ал. 1 от ДОПК) по повод същите задължения би довело до явна несъразмерност на наложеното обезпечение с очакваните задължения.

Във връзка с приложението на чл. 121а от ДОПК следва да се съобразява и издаденото общо становище на изпълнителния директор на НАП с изх. № М-24-31-43#3/17.12.2014 г.

Запомни! Предварителните обезпечителни мерки при извършване на фискален контрол се налагат по реда на чл. 195 от ДОПК с постановление на публичния изпълнител и се обжалват по реда на чл. 197 от ДОПК. Предварителните обезпечителни мерки по реда на чл. 121а, ал. 1 от ДОПК при извършване на фискален контрол имат за цел обезпечаване на вземанията за данъци, които биха възникнали не само от реализиране на стоката, предмет на фискален контрол, а от цялостната търговска дейност на проверяваното лице. Тези обезпечителни мерки следва да се налагат само при наличие на условията, регламентирани в точки от 1 до 4 на чл. 121а, ал. 1 и ал. 2 на чл. 121а от ДОПК. В тази връзка обезпечаването на доказателства на основание чл. 121а, ал. 3 от ДОПК, което се извършва по реда на чл. 40 от ДОПК е мярка, различна от предварителните обезпечителни мерки, които се налагат от публичен изпълнител по искане на органа по приходите, осъществяващ фискален контрол, на основание чл. 121а, ал. 1 от ДОПК.

Действието на наложените при извършване на фискален контрол предварителни обезпечителни мерки е 6 месеца. В рамките на този срок действието може да бъде продължено с обезпечителни мерки от същия вид върху същото имущество, наложени по реда на чл. 121 или 195 от ДОПК.

В случаите, когато получателят/купувачът на стоката наруши забраната по ал. 3, изречение второ и по чл. 13, ал. 3, т. 4 от ДОПК, разпореждането е недействително спрямо държавата.

[Обратно към съдържанието на наръчника.](#)

ПРЕДВАРИТЕЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА